

Karkkilan kulttuurikasvatussuunnitelma varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen

Kasvatus- ja opetuslautakunta 6.6.2023

uudelleen
syntynyt

ELÄMYS- POLKU

Karkkilan kaupungin
kulttuurikasvatussuunnitelma
varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen

ELÄMYSPOJKU

Sisällysluettelo	3
Karkkilan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen ...4	
Lähtökohdat	5
Rakenne: Elämyspolku ja sivureitit	5
Elämyspolku käytännössä	6
VARHAISKASVATUKSEN ELÄMYSPOJKU	8
Kulttuurikasvatus osana varhaiskasvatusta.....	8
Elämyspolku varhaiskasvatuksessa.....	8
Sivureitit varhaiskasvatuksessa	11
PERUSOPETUKSEN ELÄMYSPOJKU	13
Kulttuurikasvatus osana perusopetusta.....	13
Elämyspolku perusopetuksessa	13
Elämyspolku alakoulussa.....	14
Elämyspolku yläkoulussa.....	18
Sivureitit koko perusopetuksessa	22
PALAUTE, SEURANTA JA KEHITTÄMINEN	26
SIVUREITTEJÄ: Vinkkejä täydentävään ohjelmaan	27

ELÄMYSPOJKU

eli Karkkilan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen

Kulttuurikasvatussuunnitelma eli KOPS on suunnitelma siitä, miten kulttuurikasvatusta toteutetaan osana opetusta ja varhaiskasvatusta. Karkkilassa se tarkoittaa lasten ja nuorten yhdenvertaista oikeutta kulkea samaa elämyspolkua läpi varhaiskasvatus- ja perusopetusvuosien.

KOPS on varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköiden yhteinen työväline. Se kertoo, miten kulttuurikasvatusta Karkkilassa jaetaan, ja varmistaa sekä resurssit että sitoutumisen suunnitelmaan. Peruskivenä on Karkkilan vuosien 2022–2025 kaupunki-strategia *Rautainen kotikaupunki*; erityisesti sen tavoitearvot ja yhteiset muutosteemat.

Elämyspolku rakentuu Karkkilan oman kulttuuritarjonnan ja -perinnön kautta. Se tukee paikallisen opetussuunnitelman toteuttamista nivoen eri oppiaineita yhteen. Sisällöt eivät rajoitu vain taide- ja taitoaineiden tunneille. Myös kulttuurin käsitettä lähestytään laajasti: elämyspolulla tutuksi tulevat niin eri taiteen lajit kuin liikunta, luonto, ympäröivä yhteiskunta ja historiakin.

KOPSin taustalla ovat laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), valtakunnallinen ja paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat. Kaikkiin elämyspolun sisältöihin on kirjattu näkyväksi, mihin vasun tai opsin tavoitteisiin sisällöllä voi vastata.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu vuosien 2022–2023 aikana monialaisen työryhmän yhteistyönä. Työtä koordinoi Karkkilan kaupungin kulttuuripalvelut. Työryhmään ovat osallistuneet Miila Hulse-Heathfield, Birgit Jalonen, Arto Jormalainen, Juha-Joel Juvonen, Anna Koivu, Tommi Kuutsa, Riikka Lehtonen, Anniina Mäkelä, Justiina Nielikäinen, Sini Peltola, Sinikka Rautakoski, Mari Rautiainen, Saara Rikalainen, Anna Tallgren ja Kirsi Viitanen.

Suunnitelmaa laatiessa on kuultu henkilöstön toiveita ja ideoita. Lisäksi on kartoitettu jo käytössä olevia toimintatapoja sekä erilaisia paikallisia ja alueellisia kulttuurikohteita ja -toimijoita. Elämyspolku työllistää vuosittain kulttuurin ja luovien alojen toimijoita Karkkilassa.

Työryhmälle tärkeää oli osallistaa lapset ja nuoret suunnitelman tekoon. Vuonna 2022 järjestettiin Kulttuuriloikka-tapahtuma, jotta lasten toiveita voitiin selvittää myös toiminnan kautta, ei vain kyselylomakkeilla. Osallistavaksi kokeiluksi luotu tapahtuma päätettiin lopulta lisätä polun vuosittaiseen ohjelmaan. Myös nuorisovaltuustoa on kuultu suunnitelmaa tehdessä.

Elämyspolun tarkoituksena on luoda lapsille monipuolisia kulttuurielämyksiä, vahvistaa kokemusta osallisuudesta ja varmistaa, että ihan jokaisella on mahdollisuus osallistua. Haluamme tavoittaa karkkilalaiset lapset ja nuoret kaikkina varhaiskasvatus- ja perusopetusvuosinaan. Uskomme, että se tukee heidän kykyään nähdä itsensä kulttuurisina toimijoina nyt ja tulevaisuudessa.

Karkkilassa 30.5.2023

Mari Rautiainen

Kulttuurisihteeri, Karkkilan kaupunki

Hyväksytty **XX.6.2023**, Kasvatus- ja opetuslautakunta

Tiedoksi **XX.6.2023**, Vapaa-aikalautakunta

Suunnitelmaa päivitetään vuosittain.

ELÄMYS- POLKU

LÄHTÖKOHDAT

Paikallisuus

Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt kumpuavat paikallisesta kulttuurista ja alueen ominaispiirteistä. Sisällöt vahvistavat lapsen paikallistuntemusta ja -identiteettiä.

Osallisuus ja kulttuurinen omistajuus

Osallistuminen ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen mahdollistaa osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset. Sisällöt huomioivat lasten ja nuorten mahdollisuuden kokea osallisuutta, toimijuutta ja omistajuutta omassa yhteisössään ja kulttuuri-ympäristössään. Lasten ja nuorten oma kulttuuri ja kulttuurinen toimijuus nähdään arvokkaana itsessään. Suunnitelma tukee lapsen kykyä nähdä itsensä aktiivisena toimijana nyt ja tulevaisuudessa.

Yhdenvertaisuus

Karkkilassa kulttuurikasvatus kuuluu kaikille. Tämä suunnitelma varmistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen piirissä olevien lasten ja nuorten kulttuurisen osallisuuden toteutumisen ja kulttuurikompetenssin vahvistumisen. Suunnitelma tukee varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista kaikissa kasvun vaiheissa lapsen ja nuoren ikätaso ja kyvyt huomioiden.

Monipuoliset ja elämykselliset sisällöt

Kulttuurikasvatussuunnitelma koostuu monipuolisista ja laadukkaista taiteen, kulttuurin ja liikunnan sisällöistä. Suunnitelman sisällöt ovat innostavia, kiinnostavia, elämyksellisiä ja kokemuksellisia. Suunnitelma huomioi ajankohtaisia yhteiskunnallisia ja paikallisia lasten ja nuorten kulttuurin ilmiöitä.

RAKENNE: ELÄMYS- POLKU JA SIVUREITIT

Karkkilan kulttuurikasvatussuunnitelma koostuu kahdesta tasosta: varsinaisesta polusta, johon kaikki osallistuvat, sekä vapaaehtoisista sivureiteistä, joilla polkua voi aikuisen harkinnan mukaan täydentää.

Elämyspolku = yleiset sisällöt:

Varsinainen elämyspolku koostuu opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien tavoitteisiin vastaavista sisällöistä, joihin kaikki lapset osallistuvat. Polun ohjelmaa voidaan räätälöidä ryhmän tilanteen mukaan ja erityisen tuen oppilaille sopiviksi: kullekin lapselle pyritään aina löytämään mahdollisuus osallistua omalla tavallaan. Sisältöjen pääpiirteet, järjestävä taho ja kustannusten jako on määritelty suunnitelmassa. *Vastuu kokonaisuudesta: kulttuurisihteeri.*

Sivureitit = täydentävät sisällöt:

Vapaaehtoisia sisältöjä, joihin voi osallistua harkinnan mukaan. Kulttuurikasvatussuunnitelma sisältää ikäryhmittäin tai laajemmin kohdennettuja sivureittivaihtoehtoja, sekä vinkkilistan omatoimisesta kulttuuriohjelmasta. Sivureitti voi olla Karkkilassa järjestettävään tapahtumaan tai muuhun ajankohtaiseen toimintaan osallistuminen tai koulun/päiväkodin vuosisuunnitelman mukaista omaa toimintaa, kuten teemapäiviä, juhlia ja projekteja. Sivureittien avulla elämyspolkuohjelmaa voi täydentää kullekin ryhmälle sopivalla tavalla henkilöstön harkinnan mukaan. *Vastuu toteutuksesta: opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö.*

ELÄMYSPOJKU KÄYTÄNNÖSSÄ

Kuka vastaa ohjelman järjestämisestä?

Nimetty, organisoiva vastuutaho vastaa kustakin sisällöstä: sen valinnasta, sopimuksista, aikatauluista, tilavarauksista, luvista, tarvikkeista jne. Moni sisältö on koulun itse järjestämää, jolloin siitä vastaa kukin koulu lukuvuosisuunnitelmansa puitteissa. Kulttuuripalvelut koordinoi kokonaisuutta, vastaa koko suunnitelman toteutumisesta, ajantasaisuudesta, raportoinnista ja antaa neuvoja pyydettyä.

Miten ohjelmasta sovitaan?

Jokaisen sisällön yhteydessä on kuvattu järjestämisvastuut ja viestinnän tapa. Elämysagentit tai muut kouluilta ja päiväkodeista nimetyt yhteyshenkilöt ovat organisoivan tahon apuna, kun toteutuksen yksityiskohdat sovitaan koulun ja päiväkotien kanssa. Yhteyshenkilö tai agentti auttaa kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköitä esim. opettajien tavoittamisessa ja parhaan yhteisen ajankohdan löytämisessä.

Kuka vastaa ohjelmaan osallistumisesta?

Sisältöön osallistumisesta ja sen aikana omasta ryhmästään vastaa luokan/ryhmän opettaja. Organisoiva taho ei aina ole paikalla, kun sisältö toteutuu. Tällöin opettajan vastuulla on vierailijan vastaanottaminen, tilan järjestelyt ym. Yksikön oma elämysagentti voi auttaa näissä järjestelyissä.

Opettajat vastaavat myös luokkaansa koskevien poikkeuksien huomioimisesta, tiedottamisesta ja järjestelyistä (eväät, kuljetusoppilaiden aikataulut, erityisen tuen oppilaat, kuvausluvut jne.). Koulun ja varhaiskasvatuksen vakuutukset kattavat kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisen ohjelman.

Voiko sisältöjä räätälöidä? Entä saavutettavuus ja esteettömyys?

Kaikkea elämyspolun sisältöä voidaan räätälöidä ryhmän tilanne huomioiden. Mikäli osallistuminen ei onnistu koko ryhmän kanssa, opettaja on mahdollisimman aikaisin yhteydessä organisoivaan tahoon. Sisältöä räätälöidään ja osallistumisen mahdollistavia tukikeinoja pohditaan aina yhdessä.

Räätälöinti voi tarkoittaa esim. avustajaresurssin tai joko osin tai kokonaan vaihtoehtoisen sisällön järjestämistä. Korvaavaa sisältöä voidaan järjestää erityistä tukea saavalle oppilaalle tai koko ryhmälle. Pienryhmille tarjotaan mahdollisuutta osallistua joko omana ryhmänään tai perusopetuksen mukana.

Esteettömiä sisältöjä valitaan tarvittaessa. Etukäteen voidaan selvittää myös opintokäyntikohteiden ja kuljetuksen esteettömyyttä (esim. pyörätuolihiisi).

Elämysagentit alakouluilla ja päiväkodeissa

Alakouluilla ja varhaiskasvatussyksiköissä toimivat erikseen nimetyt elämysagentit linkkinä koulujen ja päiväkotien sekä kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköiden välillä. Agentit auttavat käytännön työssä (aikataulutus, viestintä, järjestelyistä sopiminen, vierailijoiden vastaanotto) ja välittävät palautetta.

Agentti toimii yksikkönsä kulttuurikasvatuksen edistäjänä. Hän pitää yllä kulttuurin asemaa arjessa, innostaa ja kouluttaa kulttuurikasvatuksen teemoihin ja nostaa kulttuuria mm. työpaikkakokouksissa. Agentti on yksikön vastuhenkilö kulttuurikasvatussuunnitelman päivitys- ja kehittämistyössä.

Elämysagentit saavat tehtävästä kouluilla erilliskorvauksen vuosiviikkotunteina: Haukkamäki 1 vvt, Nyhkälä 2 vvt (jaettuna kahdelle agentille) ja Tuorila 1 vvt. Varhaiskasvatuksessa elämysagentille järjestetään aikaa tehtävän hoitamiseen resurssilastenhoitajan avulla tai muilla henkilöstöjärjestelyillä.

Höökikytyi kuljettaa

Höökikytyiä ja kouluautoja voidaan hyödyntää kauempaa saapuvien ryhmien ja perhepäivähoitajien kulkemiseen, mikäli autojen aikataulut sallivat. Kuljetusta tarvitseva ryhmä vastaa itse kyydin varaamisesta joukkoliikennesuunnittelijan kautta. Varaukset pyydetään tekemään viimeistään 14 vrk ennen kuljetustarvetta: anna.vaha-herttua@karkkila.fi, 044 4675 493.

Muutokset oppilaiden kuljetusaikatauluihin

Mikäli elämyspolkuohjelmaan osallistuminen vaikuttaa kuljetusoppilaiden aikatauluihin, muutoksista ollaan yhteydessä viimeistään 14 vrk ennen ajankohtaa: anna.vaha-herttua@karkkila.fi, 044 4675 493.

Evästilaukset

Mikäli opintokäynnille tai tapahtumapäivään tarvitaan eväät, ryhmät varaavat ne itse ruokapalveluista ja huolehtivat ne mukaan matkaan. Isojen tapahtumien ja opintokäyntipäivien osalta kulttuuripalvelut lähettää keittiölle ennakkotietoa varautumisesta. Opettaja tilaa eväät viimeistään viikkoa etukäteen. Ohjeet Kantrissa: <https://karkkila.sharepoint.com> -> Tekninen-> Ruokapalvelut -> Evästilauslomake.

Tilavaraukset, esitystekniikka, Karkkila-kanava

Ohjelmaan sisältyvät tilavaraukset ja tekniikan järjestää organisoiva taho. Mikäli sivureiteillä (projektit, juhlat, työpajat, esitykset jne.) halutaan käyttää kaupungin tiloja kuten Karkkilasalia tai Kansankulmaa ja av-tekniikkaa, on käyttö yksiköille useimmiten maksutonta.

Kulttuuripalveluiden av-tekniikko on kaupungin yksiköiden käytössä ilman erillistä veloitusta. Koulut ja päiväkodit voivat hyödyntää tekniikkaa ääni- ja valotekniikan, striimaamisen ja taltiointin työtehtävissä yksiköiden projekteissa, juhlissa, esityksissä ym. Lisätiedot: mari.rautiainen@karkkila.fi, 044 4675 452.

Karkkila-kanava (<https://karkkilakanava.fi>) on kaupungin oma av-julkaisualusta, jonne sisältöä ovat tervetulleita tuottamaan myös koulut ja päiväkodit. Kysy lisää kulttuuripalveluista.

Valokuvaaminen, taltiointi, tekijänoikeudet

Elämyspolun ohjelman osalta noudatetaan tekijänoikeuksia ja yksityisyydensuojaa. Opettaja tarkistaa kunkin ohjelman järjestäjältä ja ohjelman tuottavalta toimijalta (esim. taiteilija, työpajaohjaaja), saako sisältöä kuvata/tallentaa ja materiaalia julkaista.

Ohjelman järjestäjä on yhteydessä opettajiin, mikäli elämyspolkutapahtumassa kuvataan lapsia ja kuvia käytetään esim. kaupungin tai viestinnässä. Kuvausluvut on hyvä ennen ohjelmaan osallistumista varmuuden vuoksi varmistaa huoltajilta aina etukäteen.

Viestintä

Elämyspolulla kaupungin sisäinen pääviestintäkanava on sähköposti. Materiaalit ja ohjeet löytyvät myös Kantrista: <https://karkkila.sharepoint.com>. Koteihin lähteissä Wilma-viesteissä elämyspolusta voi kertoa esim.: *"Esitys/Opintokäynti/Työpaja kuuluu Karkkilan kaupungin elämyspolkuun. Elämyspolku tarkoittaa kaikille karkkilalaisille varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lapsille järjestettävää maksutonta kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaa."*

VARHAISKASVATUKSEN ELÄMYSPOJKU

Kulttuurikasvatus osana varhaiskasvatusta

Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa, mikä korostaa vuorovaikutustaitojen ja kulttuurisen osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita. Taidoilla on tärkeä merkitys identiteetille, toimintakyvylle ja hyvinvoinnille.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan. Taidetta ja kulttuuria tekemällä ja kokemalla tuetaan vuorovaikutusta ja ilmaisua sekä vahvistetaan lapsen näkemystä itsestään luovana ja onnistuvana yksilönä.

Luonto, pihat, leikkipuistot ja muut rakennetut ympäristöt ovat myös varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Ne tarjoavat kokemuksia, materiaaleja ja monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja tutkimiseen. Niitä hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten ja oppimisen paikkoina. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä fyysiset ja virtuaaliset vierailut esim. kirjastoon, museoon, kulttuuriperintökohteisiin, konsertteihin, teatteriin ja huoltajien työpaikoille rikastavat lasten oppimisympäristöjä.

Elämyspolku varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen elämyspolulle osallistuvat kaikki lapset. Sisällöissä huomioidaan yhteys varhaiskasvatussuunnitelmaan ja ikätasoinen toiminta, kuten esitysten ikäraajat, kohderyhmät ja aikataulutus päivärytmiin. Erityistä tukea saaville lapsille ja pienryhmille voidaan tarvittaessa räätälöidä sisältöjä.

Osa sisällöistä tuodaan suoraan yksiköihin, jotta osallistuminen olisi mahdollista myös pienimmille lapsille. Yksiköissä toteutettava työpajat pyritään valitsemaan niin, että niihin osallistuva henkilöstö voi samalla saada uusia keinoja ja työkaluja lasten taideilmaisun ohjaamiseen.

Vanhempien, etenkin 5- ja 6-vuotiaiden lasten kanssa painottuvat retket esityksiin ja eri kohteisiin. Elämyspolulla opetellaan myös, miten tapahtumissa ja kulttuuritiloissa toimitaan ja käyttäydytään.

Esikoululaisten ohjelma nivoutuu osin jo osaksi koulujen kokonaisuuksia: eskarit osallistuvat mm. Kulttuuriloikka-tapahtumaan ja myös alkuluokkayhteistyötä pyritään pitämään elämyspolulla yllä.

Lapset osallistuvat ensisijaisesti omanikäisille suunnattuun sisältöön. Ryhmien henkilöstö osallistuu toimintaan lasten kanssa. Esityksistä ja työpajoista saa mahdollisuuksien mukaan ennakko- tai jälkimateriaalia työstettäväksi ryhmässä.

ELÄMYS- POLKU

0–3-VUOTIAAT: Tehdään itse! – kuvataide- ja musiikkityöpajat

Parittomina vuosina ohjattu kuvataidetyöpaja ja parillisina vuosina musiikkityöpaja päiväkodin omissa tiloissa. Toteutuksessa pyritään huomioimaan varhaiskasvatuksen vuosittaiset teemat.

Yhteys vasuun	Musiikkia hyödynnetään aktiivisesti osana muita oppimisen kokonaisuuksia, esimerkiksi huomioimalla monipuolisesti lauluvalikoimissa eri aihealueet ja yhdistämällä musiikkia liikuntaan, tunneilmaisuun sekä kädentaitotöiden toteuttamiseen. Lasten kanssa toteutetaan monipuolisesti kuvallista ilmaisua ja käytetään laajasti erilaisia materiaaleja ja työvälineitä.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti keväällä
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	<ul style="list-style-type: none">- tarjotaan myös yksityisille päiväkodeille ja perhepäivähoitajille- perhepäivähoitajat osallistuvat kotipäiväkodeissaan (Höökikytti)- päiväkodit vastaavat itse tilassa tarvittavista järjestelyistä- mikäli työpajoissa on tilaa, myös isommat lapset voivat osallistua

3–5-VUOTIAAT: Katsotaan, kuunnellaan, koetaan – retki teatteriin/elokuviin

Parillisina vuosina retki katsomaan elokuvia ja parittomina vuosina teatteria, tanssia, sirkusta tai muuta näyttämötaidetta. Eri taiteenlajeja painotetaan tasaisesti. Toteutus Karkkilassa. Retkellä tutustutaan myös tapakulttuuriin: miten toimitaan ja käyttäytyään teatterissa tai elokuvasalissa.

Yhteys vasuun	Karkkilassa hyödynnetään paikallista musiikkitarjontaa mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi käymällä konserteissa ja tekemällä yhteistyötä eri musiikillisten tahojen kanssa. Teatterin eri muotoihin voidaan tutustua, esimerkiksi pöytä-, nukke- ja varjoteatterin keinoin. Myös paikallinen teatterikulttuuri huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti syksyllä
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	<ul style="list-style-type: none">- tarjotaan myös yksityisille päiväkodeille ja perhepäivähoitajille- Höökikytti varattavissa kauempaa saapuille yksiköille- ryhmien 1-2-vuotiaat voivat osallistua, jos esitys on ikärajoiltaan sopiva- eskarit kutsutaan, mikäli näytöksissä on tilaa ilman lisäkustannusta

5-VUOTIAAT: Kettusatutunti kirjastossa

Viisivuotiaat kutsutaan vuosittain kirjastoon kettusatutunnille. Satutunnilla tutustutaan kettuun eläimenä satuilun lomassa. Jokainen lapsi askarteleo kotiin oman kartonkisen kirjastokettunsa. Ketun voi sijoittaa kotona esimerkiksi jääkaapin oveen, missä se pitää eräpäiväkuikit tallessa kypälissään. Ketulla kirjasto haluaa muistuttaa vanhempia lapsille lukemisen tärkeydestä ja olemassaolostaan tarinoiden aarreaittana. Tavoitteena on satutunnin lisäksi tutustua kirjaston tiloihin, lähiympäristöön ja mahdollisuuksien mukaan koko ruukkimiljööseen.

Yhteys vasuun	Kirjaston kanssa tehdään yhteistyötä perheiden lukuinnostuksen vahvistamiseksi.
Vastuutaho	kirjasto organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti syksyllä
Kustannukset	kirjasto
Muuta	<ul style="list-style-type: none">- tarjotaan myös yksityisille päiväkodeille ja perhepäivähoitajille- Höökikytti varattavissa kauempaa saapuille yksiköille- satutunti kestää 60 minuuttia- ryhmäkoko max. 10 lasta

ESKARIT: Kyllä Öhmanska tiätää! – paikallishistoriaa työläismuseossa

Retki Öhmanskan elämysopastuskierrokselle Fagerkullan työläismuseoon.

Yhteys esiopsiin	Historiallista ulottuvuutta esiopetukseen tuodaan paikalliseen historiaan ja kulttuuriin tutustumalla. Mennyttä elämäntapaa voidaan tarkastella museokäynneillä ja osallistumalla historia-aiheisiin tapahtumiin kuten esim. työläismuseon opastetulle kierrokselle.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoivat elämysagenttien kautta, museo tuottaa sisällön
Ajankohta	toukokuussa, sovitaan ryhmäkohtaisesti
Kustannukset	museo
Muuta	- Höökikytyt varattavissa Tuorilan ja tarvittaessa Nyhkälän eskareille

ESKARIT: Kirjaleikki kirjastossa

Kirjaleikki on kirjastonkäytönopetustunti, jonka tarkoitus on tutustuttaa lapsi kirjaston käytön perusteisiin: kirjastokorttiin, lainaamiseen ja palauttamiseen. Samalla mietitään tuttuja satuja ja tutkitaan, kuinka palautettu kirja päätyy palautuslaatikosta takaisin hyllyyn lainattavaksi. Tavoitteena on lisäksi tutustua lähiympäristöön ja mahdollisuuksien mukaan koko ruukkimiljööseen.

Yhteys esiopsiin	Monipuoliseen kirjallisuuteen tutustutaan hyödyntämällä paikallista kirjastoa. Lapsia ja perheitä kannustetaan yhteisiin lukuelämyksiin ja korostetaan satujen lukemisen merkitystä kielen kehityksen tukemisessa. Kirjallisuutta voidaan hyödyntää monipuolisesti myös osana luovaa toimintaa, esimerkiksi käyttämällä kirjan tarinaa leikin pohjana tai näytelmän aiheena.
Vastuutaho	kirjasto organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti keväällä
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- Höökikytyt varattavissa Tuorilan eskareille - Kirjaleikki kestää 45 minuuttia - Ryhmäkoko max. 10 lasta. Isompi eskariryhmä voi käydä kahtena eri päivänä, puolikas ryhmä kerrallaan. - Suosittelemme tutustumaan lasten kanssa perinteisiin satuihin ennen Kirjaleikkiin osallistumista.

ESKARIT: Kulttuuriloikka – tapahtuma ruukkialueella

Lastenkulttuuritapahtuma, joka kokoaa eri-ikäisiä lapsia monipuolisten taide- ja kulttuurielämysten äärelle ruukkimiljööseen. Eskareiden painotukset: kaupungintalo tutuksi, kädentaidot, tanssi

Yhteys esiopsiin	Lasten oppimisedellytykset, sosiaaliset taidot ja myönteinen minäkuva vahvistuvat, kun he saavat valmiuksia ympäröivän maailman jäsentämiseen. Nämä valmiudet kehittyvät, kun lapset tutkivat, tulkitsevat ja ilmaisevat itseään ja maailmaa erilaisia ilmaisun taitoja harjoittelemalla.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoivat elämysagenttien kautta kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen yksiköt osallistuvat sisällön tuottamiseen
Ajankohta	viikko 41
Kustannukset	kulttuuripalvelut, kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköt oman ohjelmansa osalta
Muuta	- poikkeusaikataulupäivä, joka varataan yksiköiden toimintasuunnitelmaan - eskarit tilaavat itse eväänsä ruokapalveluilta - pienryhmille ja erityisen tuen oppilaille voidaan tarvittaessa räätälöidä sisältöä tapahtumaan tai vaihtoehtoisia toteutustapoja, yhteys ajoissa kulttuurisihteerin - Höökikytyt varattavissa Tuorilan eskareille

Sivureitit varhaiskasvatuksessa

Sivureitit ovat varsinaista polkua täydentäviä sisältöjä, joihin voi osallistua ryhmän aikuisten harkinnan mukaan. Suoraan varhaiskasvatukseen suunniteltuja reittejä on alla. Lisää ideoita löytyy vinkkilistasta. Sivureittejä voi sisällyttää myös varhaiskasvatuksen omiin toimintasuunnitelmiin.

VARHAISKASVATUS: Satutuokiot ja satupiknikit

Kirjaston satutuokioihin voivat osallistua myös perhepäivähoitajat tai pienet päiväkotiryhmät.

Yhteys vasuun	Monipuoliseen kirjallisuuteen tutustutaan hyödyntämällä paikallista kirjastoa. Lapsia ja perheitä kannustetaan yhteisiin lukuelämyksiin ja korostetaan satujen lukemisen merkitystä kielen kehityksen tukemisessa.
Vastuutaho	kirjasto järjestää kaikille avoimena tapahtumana, viestintä kaupungin kanavissa, ryhmä ilmoittaa osallistumisestaan kirjastolle etukäteen
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- sopii myös perhepäivähoitajille - myös yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat voivat osallistua

VARHAISKASVATUS: Kirjalaatikko kirjastosta

Kirjasto kokoaa päiväkodeille niiden tarpeiden mukaisia kirjapaketteja, jotka tilataan sähköisellä lomakkeella. Tilaukset tuodaan päiväkodeille etukäteen ilmoitettuna toimituspäivinä, jolloin myös lainassa olevat kirjat voi jättää toimitettavaksi kirjastolle. Kirjasto lainaa kirjat valmiiksi ryhmän yhteisökortille. Lainat voi uusia viisi kertaa verkkokirjaston kautta, jolloin ne ovat tarvittaessa käytettävissä koko lukukauden ajan. Kaikkein uusimpia ja suosituimpia kirjoja pakettiin ei voi luvata.

Yhteys vasuun ja esiopsiin	Huolehditään siitä, että kirjallista materiaalia on helposti lasten saatavilla herättämään lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kirjoitettuun kieleen.
Vastuutaho	Yksiköt tilaavat laatikot sähköisellä lomakkeella viimeistään viikkoa ennen toimitusta: https://link.webropolsurveys.com/S/7839A828F1267ABB
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- sopii myös perhepäivähoitajille - myös yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat voivat osallistua

VARHAISKASVATUS: Opastettu museokierros

Varhaiskasvatusyksiköt voivat tilata oman opastetun kierroksen Suomen Valimomuseoon, Högforsin masuuniin, Galleria Bremerin näyttelyihin tai Högforsin työläismuseoon.

Yhteys vasuun ja esiopsiin	Lähiyhteisön menneisyyttä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta pohtimalla suunnataan lasten mielenkiintoa historiallisiin asioihin sekä hyvän tulevaisuuden rakentamiseen. Lisäksi tarkastellaan lasten kasvu ympäristöjen moninaisuutta.
Vastuutaho	yksiköt varaavat kierroksen museolta: tommi.kuutsa@karkkila.fi , 0500 9383 37
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	museo
Muuta	- sopii myös perhepäivähoitajille - myös yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat voivat osallistua - museorakennus on esteellinen - Höökikytyi varattavissa kauempaa saapuville yksiköille

VARHAISKASVATUS: Unelmien liikuntapäivä

Valtakunnallinen liikuntapäivä, jolloin liikkumista on mahdollista kokeilla. Ympäri Karkkilaa järjestetään erilaisia ohjattuja ja itseohjattavia liikuntapisteitä, joita kierretään oman ryhmän kanssa.

Yhteys vasuun	Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Henkilöstö mahdollistaa lapsen aktiivisen osallistumisen, tutkimisen, kokeilemisen ja tiedon hankinnan oppimisympäristöä muokkaamalla. Liikunnan suunnittelussa otetaan huomioon lasten mielenkiinnon kohteet ja mahdollistetaan lapsille osallistumisen ja onnistumisen tunteet.
Vastuutaho	Liikuntapalvelut organisoivat elämysagenttien kautta, ohjelman suunnittelussa hyödynnetään koulujen unelmien liikuntapäivän sisältöjä
Ajankohta	toukokuussa
Kustannukset	liikuntapalvelut ja vaka erikseen sopien, järjestöt mukana omalla panoksellaan
Muuta	- osallistua voi halutessaan joko yhdelle tai useammalle pisteelle

VARHAISKASVATUS: Liikuntavälinekassit

Liikuntavälinekassit kiertävät päiväkodista toiseen ja ovat aina yksikössä n. kuukauden kerrallaan. Kasseissa on monipuolisia välineitä teemoittain: motoriikka, tasapaino, metsäliikunta, toiminnallinen oppiminen, sisäcurling, mahalaudat, sirkus, palloilu. Kassit mahdollistavat monipuolisen liikkumisen.

Yhteys vasuun	Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Henkilöstö mahdollistaa lapsen aktiivisen osallistumisen, tutkimisen, kokeilemisen ja tiedon hankinnan oppimisympäristöä muokkaamalla. Liikunnan suunnittelussa otetaan huomioon lasten mielenkiinnon kohteet ja mahdollistetaan lapsille osallistumisen ja onnistumisen tunteet.
Vastuutaho	Sisällöstä vastaa liikuntakoordinaattori. Vaihtopäivä yksiköiden välillä on kuun ensimmäinen arkimaanantai. Ruukinpaja vastaa kuljetuksesta. Yksiköiden tulee ilmoittaa koordinaattorille, jos väline hajoaa tai katoaa.
Ajankohta	Liikuntavälinekassit kiertävät yksiköstä toiseen syyskuusta kesäkuuhun. Kesän ajan kassit ovat varastossa kaupungintalolla. Yksiköiden liikuntavastaavat voivat lainata niitä liikuntakoordinaattorin kautta.
Kustannukset	OKM:n avustus Puuskutusta päivään –hankeeseen / liikuntapalvelut
Muuta	- myös yksityiset päiväkodit voivat osallistua - laajennetaan 2024 perhepäivähoitajiin (kunnalliset sekä yksityiset)

VARHAISKASVATUS JA ESKARIT: Satupolku

Ryhmässä valitaan kirjoja listoilta tai eri aihepiireihin sopivasti. Aihepiireillä on oman värisensä junanvaunu. Kun kirja on luettu ääneen, tulostetaan oikea vaunu. Siihen kirjoitetaan kirjan nimi ja piirretään vuorotellen joku hahmo istumaan vaunuun. Vaunuja voidaan kerätä kiemurtelemaan päiväkodin seinälle. Ennen polulle lähtöä ryhmä asettaa tavoitteen: lukea 50 kirjaa tai enemmän määräaikaan mennessä. Kun tavoite on saavutettu, voidaan jakaa muistoksi kirjanmerkki tai diplomi.

Yhteys vasuun ja esiopsiin	Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieleen, teksteihin ja kulttuureihin. Huolehditaan siitä, että kirjallista materiaalia on helposti lasten saatavilla herättämään lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kirjoitettuun kieleen.
Vastuutaho	Yksiköt pyytävät ohjeet satudiplomin suorittamiseen suoraan kirjastosta. Junanvaunuja voi tulostaa verkkokirjastosta: https://lukki.finna.fi
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- sopii myös perhepäivähoitajille - myös yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat voivat osallistua

ESKARIT JA PERUSOPETUS: Unelmien liikuntapäivä

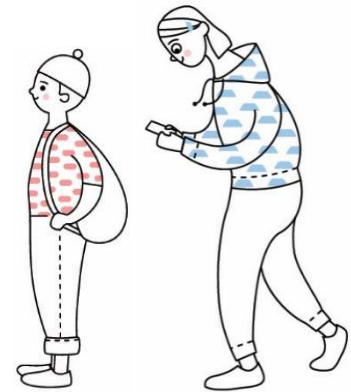
Valtakunnallinen liikuntapäivä, jolloin liikkumista on mahdollista kokeilla eri tavoin. Ympäri Karkkilaa järjestetään erilaisia ohjattuja ja itseohjattavia liikuntapisteitä, joita kierretään oman luokan/ryhmän kanssa. Päivän tarkoituksena on korostaa liikkumisen iloa. Eskarit osallistuvat Unelmien liikuntapäivän pisteisiin yhdessä ekaluokkalaisten kanssa alkuluokkayhteistyön tiivistämiseksi.

Yhteys esiopsiin	Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Henkilöstö mahdollistaa lapsen aktiivisen osallistumisen, tutkimisen, kokeilemisen ja tiedon hankinnan oppimisympäristöä muokkaamalla. Liikunnan suunnittelussa otetaan huomioon lasten mielenkiinnon kohteet ja mahdollistetaan lapsille osallistumisen ja onnistumisen tunteet.
Vastuutaho	Koulut koordinoivat pisteet, liikuntapalvelut tukena. Alkuluokkatyöparit ovat keskenään yhteydessä yhteisistä pisteistä.
Ajankohta	toukokuussa
Kustannukset	liikuntapalvelut ja koulut erikseen sopien, järjestöt mukana omalla panoksellaan
Muuta	- osallistua voi halutessaan joko yhdelle tai useammalle pisteelle - Höökikytyi varattavissa Tuorilan eskareille

PERUSOPETUKSEN ELÄMYSPOJKU

Kulttuurikasvatus osana perusopetusta

Kulttuuri ja taide ovat olemassaolomme itsearvoisia ja välttämättömiä perusasioita. Niihin osallistuminen kuuluu lapsen ihmisoikeuksiin. Jokaisella lapsella tulee olla mahdollisuus osallistua kulttuuripalveluihin riippumatta asuinpaikastaan tai sosioekonomisesta taustastaan.

Lapsi voi kulttuurikasvatuksessa olla niin osallistuja, kokija, tekijä, toimija, vaikuttaja kuin omistajakin. Kyky luovaan itseilmaisuun ja kulttuurikompetenssi ovat henkistä pääomaa, joka vaikuttaa kaikkiin yhteiskunnan toimintoihin.

Taiteen ja kulttuurin avulla on mahdollista lähestyä perusopetuksessa minkä tahansa oppiaineen sisältöjä. Kulttuurikasvatussuunnitelma ei rajoita osallistumista vain taide- ja taitoaineiden oppitunneille. Sisällöt tukevat opetussuunnitelman laaja-alaisten osaamisalueiden tavoitteita sekä ilmiöpohjaista oppimista. Niitä voi linkittää myös osaksi monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Elämyspolku perusopetuksessa

Kouluissa toteutettavan elämyspolun kautta tavoitetaan koko ikäluokka lapsia kerralla. Ohjelmaan on valittu eri ikätasolle sopivia painotuksia opetussuunnitelman sisältöjen mukaisesti. Esityksistä ja työpajoista saa mahdollisuuksien mukaan ennako- tai jälkimateriaalia työstettäväksi ryhmässä.

Lapset osallistuvat ohjelmaan opettajan ja mahdollisten avustajien johdolla ja ensisijaisesti oman luokkansa kanssa. Tarvittaessa luokkarajoista voidaan joustaa (esim. yhdysluokat). Pienryhmille, erityisen tuen oppilaille tai luokan muun erityistilanteen niin vaatiessa voidaan sisältöjä räätälöidä erikseen sopimalla. Erityistoiveista ollaan yhteydessä hyvissä ajoin ohjelmaa organisoivaan tahoon.

Ohjelmaa tarjotaan niin kouluilla kuin koulun ulkopuolella. Suurin osa opintokäynneistä tehdään Karkkilan alueella, mutta vähintään kerran sekä ala- että yläkoulun aikana käydään myös muualla. Elämyspolulla opetellaan, miten tapahtumissa ja kulttuuritiloissa toimitaan ja käyttäydytään.

Höökikytyä voi hyödyntää tarvittaessa luokkien kulkemiseen. Kuljetusta tarvitseva opettaja vastaa itse sen varaamisesta joukkoliikennesuunnittelijan kautta.

Elämyspolku alakoulussa

Karkkilan alakouluissa elämyspolun ohjelma toteutuu koulujen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen (KUVA) yhteistyönä. KUVA-alueen pyrkimyksenä on tuottaa opettajille mahdollisimman valmiita kokonaisuuksia. Yhteistyö vapauttaa luokanopettajien aikaa varsinaiseen opetustyöhön.

Elämyspolun käytännön järjestelyjä koordinoidaan koulukohtaisten elämysagenttien kautta. Agenttien tehtävänä on paitsi toimia yhteyshenkilöinä kouluilta vapaa-aikapuolelle (aikataulut ja muut käytännön järjestelyt), myös vahvistaa koulujen kulttuurimyönteistä ilmapiiriä. Elämysagentti edistää kulttuurikasvatuksen keinojen ja hyvien käytäntöjen leviämistä sekä oman koulun sisällä että eri koulujen kesken.

1. LUOKKA: Vesiliikunta – uimahallimatkat	
Harjoitellaan uinnin perustaitoja, esim. kastautumista, vedessä liikkumista, sukeltamista, kellumista ja uinnin alkeita. Opetellaan, miten uimahallissa toimitaan. Uintikertoja voi lähestyä uimaopetuksen lisäksi elämyksenä: matkustetaan bussilla Karkkilan rajojen ulkopuolelle ja opetellaan tapakulttuuria.	
Yhteys opsiin	Liikunta 1-2, T5: Tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito
Vastuutaho	liikuntapalvelut organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti keväällä
Kustannukset	koulut
Muuta	- liikuntapalvelut toimittaa ohjeistuksen uimakouluista kouluille - uimakouluissa on oltava aina kaksi uimaopettajaa - uimahallimatkoja järjestetään vähintään 3 kpl jokaiselle luokalle

1. LUOKKA: Kirjasto tutuksi!	
Opintokäynti kirjastoon, jossa tarjolla ohjatusti kirjaston käytön opetusta. Mitä kaikkea lastenosaston hyllyistä löytyykään? Tutkitaan erityisesti helppolukuisten kirjojen hyllyä. Opetellaan lainaus- ja palautusautomaatin käyttö sekä mihin tunnuslukua tarvitaan.	
Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 1–2, T13: Innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata kirjaston käyttöön.
Vastuutaho	kirjasto organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti keväällä
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- Suosittelemme varmistamaan, että lapsilla on omat kirjastokortit ennen vierailua. Alle 15-v. korttia tehdessä huoltajan on oltava paikalla, sillä hän vastaa lapsen lainoista. Paperisen hakemuksen voi antaa oppilaan kotiin ja ohjeistaa vanhempaa tulemaan hakemuksen ja henkilöllisyystodistuksen kanssa kirjastoon. - Höökikyty varattavissa Tuorilan koululle

2. LUOKKA: Kulttuuriloikka – tapahtuma ruukkialueella

Lastenkulttuuritapahtuma, joka kokoaa eri-ikäisiä lapsia monipuolisten taide- ja kulttuurielämysten äärelle ruukkimiljööseen. 2.lk painotukset: kaupungintalo tutuksi, musiikki, tanssi

Yhteys opsiin	Ympäristööppi 1-2, T5: Kannustaa ihmettelemään ja kyselemään, ja käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana. Musiikki 1–2, T4: Antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja. Liikunta 1-2, T9: Tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii elämysagenttien kautta kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen yksiköt osallistuvat sisällön tuottamiseen
Ajankohta	viikko 41
Kustannukset	kulttuuripalvelut, kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköt omien ohjelmiansa osalta
Muuta	- poikkeusaikataulupäivä, joka varataan koulujen toimintasuunnitelmaan - luokat tilaavat itse evänsä ruokapalveluilta - pienryhmille ja erityisen tuen oppilaille voidaan tarvittaessa räätälöidä sisältöä tapahtumaan tai vaihtoehtoisia toteutustapoja, yhteys ajoissa kulttuurisihteeriin - Höökikyty varattavissa Tuorilan koululle

3. LUOKKA: Sanataidetyöpajat

Kouluilla toteutettavat luokkakohtaiset ohjatut sanataidetyöpajat esim. äidinkielen tunnin aikana.

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 3–6, T9: Rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana. Suomen kieli ja kirjallisuus 3-6, T3: ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti keväällä
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	- koulut vastaavat itse tilassa tarvittavista järjestelyistä ja vastaanottavat ulkopuolisen ohjaajan koululle (esim. elämysagentti apuna)

3. LUOKKA: tarinat tutuiksi! – kirjavinkkaus kirjastossa

Opintokäynti kirjastoon. Kirjavinkkaus on tarinan raottamista sen verran, että lukijalle syntyy tarve lukea kirja. Vinkkaus auttaa löytämään mielenkiintoista luettavaa ja lukemisen hauskuuden!

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 3–6, T14: Kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön.
Vastuutaho	kirjasto organisoii elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti syksyllä
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- Höökikyty varattavissa Tuorilan koululle

4. LUOKKA: Kulttuuriloikka – tapahtuma ruukkialueella

Lastenkulttuuritapahtuma, joka kokoaa eri-ikäisiä lapsia monipuolisten taide- ja kulttuurielämysten äärelle ruukkimiljööseen. 4.lk painotukset: kulttuuriperintö, äänitekniikka, taiteilijatapaaminen, osallistuminen tapahtuman suunnitteluun

Yhteys opsiin	Historia 4-6, T1: Ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena Musiikki 4-6, T5: Rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen Yhteiskuntaoppi 4-6, T5: Ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii elämysagenttien kautta kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen yksiköt osallistuvat sisällön tuottamiseen
Ajankohta	viikko 41
Kustannukset	kulttuuripalvelut, kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköt omien ohjelmiansa osalta
Muuta	- poikkeusaikataulupäivä, joka varataan koulujen toimintasuunnitelmaan - luokat tilaavat itse eväänsä ruokapalveluilta - pienryhmille ja erityisen tuen oppilaille voidaan tarvittaessa räätälöidä sisältöä tapahtumaan tai vaihtoehtoisia toteutustapoja, yhteys ajoissa kulttuurisihteerin - Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle - 4. luokat ja koulujen oppilaskunnan hallitus osallistuvat etukäteen yhden työpajan ideointiin (minimitaso: äänestys annetuista vaihtoehdoista)

5. LUOKKA: Kulttuuriperintö ja luonto – yhteinen opintokäynti

Kaikkien viidesluokkalaisten yhteinen opintokäyntipäivä Kortenien perinnetilalle. Päivän aikana tutustutaan entisaikojen elämään, luonnossa toimimiseen ja vieraillaan Karkkilan ulkopuolella.

Yhteys opsiin	Historia 4–6, T1: Ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena. Ympäristöoppi 3-6, T9: Ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii elämysagenttien kautta
Ajankohta	toukokuussa, ajankohta sovitaan erikseen vuosittain
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	- poikkeusaikataulupäivä, joka varataan koulujen toimintasuunnitelmaan - luokat tilaavat itse eväänsä ruokapalveluilta - päivä tarjoaa mahdollisuuden luokkaretken kaltaiseen yhteiseen tapahtumaan - tutustumismahdollisuus myös muiden koulujen saman ikäisiin lapsiin - 5. luokkien ohella mukaan kutsutaan HOPE, VELU ja VALO-luokat kokonaisuudessaan; voivat osallistua oman harkinnan mukaisesti

5. LUOKKA: Mediakasvatusta kirjastossa

Ohjattu opintokäynti kirjastoon, jossa tutustutaan alati muuttuvaan maailmaan ja sen ymmärtämiseen media- ja monilukutaidon keinoin. Käynnillä voidaan käsitellä esimerkiksi median turvallista käyttöä, hyötyjä ja haittoja, ikärajoja, lähdekriittisyyttä jne.

Yhteys opsiin	Yhteiskuntaoppi 4-6, T4: Ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa Suomen kieli ja kirjallisuus 3-6, T7: ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin.
---------------	--

	Ympäristöoppi 3-6, T11: ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti.
Vastuutaho	kirjasto koordinoi elämysagenttien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti keväällä
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle

5. LUOKKA: Valot, kamera, käy! – elokuva-alan tekijävierailu

Tutustutaan elokuvanteon perusteisiin tapaamalla elokuva-alan ammattilaisia tekijävierailulla. Mahdollisuuksien mukaan katsotaan tapaamiseen liittyvä elokuva. Vierailut toteutetaan joko luokittain omalla koululla tai tilaisuutena, johon kaikki viidennet luokat osallistuvat yhdessä.

Yhteys opsiin	Kuvataide 3-6, T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin Yhteiskuntaoppi 4-6, T5: Ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoivat elämysagenttien kautta
Ajankohta	syyslukukausi
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	- luokkien toivotaan valmistelevan etukäteen kysymyksiä vierailijalle - vierailua voi halutessaan jatkaa tai laajentaa luokan omalla elokuvaprojektilla (ks. sivureitti)

6. LUOKKA: Kulttuuriloikka – tapahtuma ruukkialueella

Lastenkulttuuritapahtuma, joka kokoaa eri-ikäisiä lapsia monipuolisten taide- ja kulttuurielämysten äärelle ruukkimiljööseen. 6.lk painotukset: liikuntakulttuuri, kunnan toiminta, kuvataide

Yhteys opsiin	Liikunta 3–6, T1: Kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen. Liikunta 3-6, T11: Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä. Yhteiskuntaoppi 4-6, T1: Ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana. Kuvataide 3-6, T1: Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoivat elämysagenttien kautta kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen yksiköt osallistuvat sisällön tuottamiseen
Ajankohta	viikko 41
Kustannukset	kulttuuripalvelut, kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköt omien ohjelmiansa osalta
Muuta	- poikkeusaikatalupäivä, joka varataan koulujen toimintasuunnitelmaan - luokat tilaavat itse evänsä ruokapalveluilta - pienryhmille ja erityisen tuen oppilaille voidaan tarvittaessa räätälöidä sisältöä tapahtumaan tai vaihtoehtoisia toteutustapoja, yhteys ajoissa kulttuurisihteerin - Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle

ELÄMYSPOJKU

Elämyspolku yläkoulussa

Karkkilan yläkoulussa elämyspolkuohjelmaa toteutetaan pitkälti koulun omana toimintana. Työpajoja, opintokäyntejä ja esityksiä koordinoidaan koulun työryhmien ja tiimien sekä suoraan aineenopettajien kautta. Koululla ei ole alakoulujen tapaan erillisiä elämysagentteja vaan yhteyshenkilönä vapaa-aikayksiköihin toimii rehtori.

Kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköt ovat aina tarvittaessa koulun ja opettajien tukena sisältöjä valitessa ja ohjelmaa järjestettäessä (esim. kilpailutukset, työpajasisällöt, ohjelman räätälöinti erityisen tuen oppilaille).

7. LUOKKA: Verkkokirjasto vastaan muu maailma

Opintokäynti kirjastoon, jossa tutustutaan ohjatusti ja pareittain suunnistaen verkkokirjaston käyttöön ja kirjastoaineiston sijoitteluun.

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 7–9, T9: Kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista.
Vastuutaho	suomen kielen lehtorit ovat yhteiskoulun lukuvuosisuunnitelman mukaisesti yhteydessä kirjastokäynneistä suoraan kirjastoon
Ajankohta	erikseen sovittava
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- kesto 40 minuuttia tai sopimuksen mukaan

7. LUOKKA: Klassikkoelokuva

Katsotaan klassikkoelokuva joko Karkkilasalissa tai luokissa oppitunnilla. Elokuvaan liittyvä opetusmateriaali käsitellään suomen kielen ja kirjallisuuden tunnilla.

Yhteys opsiin	Kuvataide 7-9, T8: Ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista. Suomen kieli ja kirjallisuus 7–9, T3: Ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.
Vastuutaho	yhteiskoulu organisoii lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
Ajankohta	erikseen sovittava
Kustannukset	hyödynnetään maksutonta tarjontaa (esim. Koulukino, IhmeFilmi) mahdollisuuksien mukaan pyritään täydentämään esittelijävierailla tms., jolloin kustannuksista vastaa kulttuuripalvelut

7. LUOKKA: Esittävien taiteiden työpaja – teemana identiteetti

Monikulttuurisuuden, ihmisoikeuksien ja identiteettikysymyksien käsittelyä taiteen keinoin. Taiteen ala voi vaihtua vuosittain, painotus ajankohtaisissa teemoissa ja vierailijoissa.

Yhteys opsiin	7-9, L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävästä elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä ja oppivat huomaamaan niiden merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Toimimalla yhteistyössä kanssa koulu tarjoaa oppilaille monenlaisia tilaisuuksia ilmaista kulttuurista osaamistaan ja vaikuttaa esimerkiksi taiteen keinoin.
---------------	---

Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii oppilaskunnan ohjaajien kautta
Ajankohta	vuosittain erikseen sovittava, ensisijaisesti kevätlukukaudella
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	- oppilaskunnan hallitus mukaan suunnittelemaan

7. / 8. LUOKKA: Teatteriesitys

Joka toinen vuosi järjestettävä ehkäisevän päihdetyön teatteriesitys Karkkilasalissa.

Yhteys opsiin	Terveystieto 7-9, T5: Ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin liittyviä käsitteitä asianmukaisesti.
Vastuutaho	nuorisopalvelut organisoii yhteiskoulun rehtorin kanssa
Ajankohta	lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
Kustannukset	nuorisopalvelut
Muuta	- järjestetään joka toinen vuosi 7. ja 8.-luokkalaisille

8. LUOKKA: Kulttuuriloikka – tapahtuma ruukkialueella

Lastenkulttuuritapahtuma, joka kokoaa eri-ikäisiä lapsia monipuolisten taide- ja kulttuurielämysten äärelle ruukkimiljööseen. 8.lk painotukset: lyhytelokuva, taiteilijatapaaminen, kaupungin toiminta

Yhteys opsiin	7-9, L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestäväää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä ja oppivat huomaamaan niiden merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Toimimalla yhteistyössä muiden tahojen kanssa koulu tarjoaa oppilaille monenlaisia tilaisuuksia ilmaista kulttuurista osaamistaan ja vaikuttaa esimerkiksi taiteen keinoin.
Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii yhteiskoulun rehtorin kautta kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen yksiköt osallistuvat sisällön tuottamiseen
Ajankohta	viikko 41
Kustannukset	kulttuuripalvelut, kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköt omien ohjelmiensa osalta
Muuta	- poikkeusaikataulupäivä, joka varataan koulujen lukuvuosisuunnitelmaan - luokat tilaavat itse eväänsä ruokapalveluilta - pienryhmille ja erityisen tuen oppilaille voidaan tarvittaessa räätälöidä sisältöä tapahtumaan tai vaihtoehtoisia toteutustapoja, yhteys ajoissa kulttuurisihteeriiin

8. LUOKKA: Rautainen museokierros – vierailu Valimomuseossa

Opastettu kierros Suomen Valimomuseossa, jossa tutustutaan raudan ominaisuuksiin, valmistukseen ja jalostukseen eri aikakausina.

Yhteys opsiin	Kemia 7-9, T15: Ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojään ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä
Vastuutaho	yhteiskoulun fysiikan ja kemian opettajat sopivat koulun lukuvuosisuunnitelman mukaisesti ajankohdan museon kanssa ja valmistavat etukäteistehtävät
Ajankohta	sovitaan erikseen
Kustannukset	museo
Muuta	- museorakennus on esteellinen

8. LUOKKA: Taidetestaajat

Suomen suurin kulttuurikasvatussuunnitelma, valtakunnallinen Taidetestaajat tuottaa kahdeksaluokkalaisille 1-2 kulttuurikäyntiä vuosittain.

Yhteys opsiin	7-9, L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävästä elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä ja oppivat huomaamaan niiden merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Toimimalla yhteistyössä muiden tahojen kanssa koulu tarjoaa oppilaille monenlaisia tilaisuuksia ilmaista kulttuurista osaamistaan ja vaikuttaa esimerkiksi taiteen keinoin.
Vastuutaho	koulu organisoii yhteiskoulun lukuvuosisuunnitelman mukaisesti suoraan Taidetestaajien kanssa
Ajankohta	erillisen ohjelman mukaisesti
Kustannukset	Taidetestaajien toiminta on kouluille maksutonta

9. LUOKKA: Helsinki-päivä

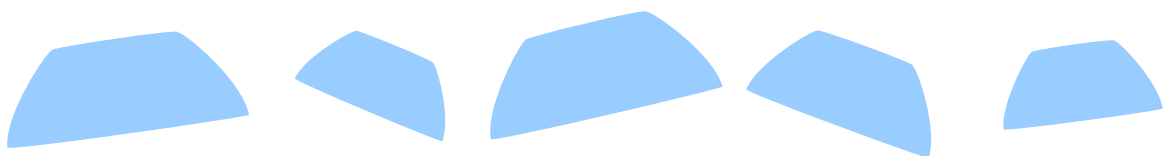
Lukuvuosisuunnitelman mukainen 9.-luokkalaisten opintokäynti Helsinkiin. Kohteena kansallisesti merkittäviä rakennuksia ja ajankohtainen museo/näyttely.

Yhteys opsiin	Kuvataide 7–9, T1: Kannustaa oppilasta havainnoimaan, taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä.
Vastuutaho	yhteiskoulun lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
Ajankohta	kevätlukukausi
Kustannukset	kulttuuripalvelut maksaa kuljetuksen, yhteiskoulu muut kulut
Muuta	- koulu organisoii opintokäynnin itse

9. LUOKKA: Nykyelokuva

Katsotaan elokuva elokuvateatterissa (esim. Kino Laika).

Yhteys opsiin	Kuvataide 7-9, T8: Ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista. Suomen kieli ja kirjallisuus 7–9, T3: Ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.
Vastuutaho	yhteiskoulun lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
Ajankohta	kevätlukukausi
Kustannukset	yhteiskoulu
Muuta	- koulu organisoii elokuvapäivän ja -valinnan itse

9. LUOKKA: Lukion Viihdeorkesterin konsertti

Osallistuminen Lukion Viihdeorkesterin konserttiin yleisönä.

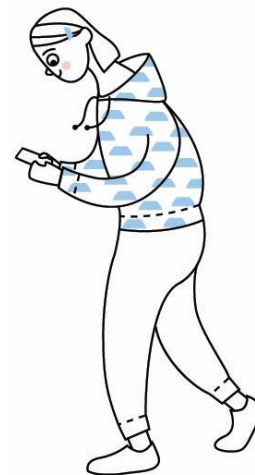
Yhteys opsiin	Musiikki 7–9, T5: Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan.
Vastuutaho	yhteiskoulun ja lukion musiikin lehtori
Ajankohta	kevätlukukaudella tammi-helmikuussa
Kustannukset	lukio

9. LUOKKA: Kirjavinkkaus kirjastossa

Vinkkauksen ja henkilökohtaisen neuvonnan avulla etsitään oppilaille sopivat kirjat suomen kielen ja kirjallisuuden päättötyöhön.

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 7–9, T9: Kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista.
Vastuutaho	suomen kielen lehtorit ovat yhteiskoulun lukuvuosisuunnitelman mukaisesti yhteydessä kirjastokäynneistä suoraan kirjastoon
Ajankohta	erikseen sovittava, päättötyöprojektin aikataulun mukaan
Kustannukset	kirjasto
Muuta	- sovitaan ajankohta ja ryhmän tarpeet viimeistään kuukautta ennen vinkkausta - vinkkauksen kesto on 30-40 min, kaksoistunti antaa oppilaille aikaa mieluisien kirjojen valintaan

ELÄMYS- POLKU

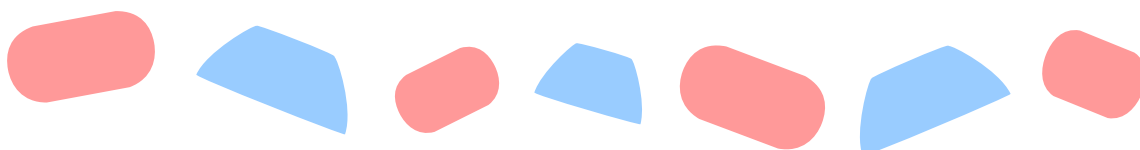

Sivureitit koko perusopetuksessa

Sivureitit ovat varsinaista polkua täydentäviä sisältöjä, joihin voi osallistua aikuisten harkinnan mukaan. Suoraan perusopetukseen tietyille ikäryhmille suunniteltuja reittejä on alla – niiden tarkoituksena on kuvata mahdollisia yhteistyön muotoja kulttuurin ja vapaa-ajan yksiköiden sekä koulujen välillä. Lisää ideoita, joita koulut voivat toteuttaa omatoimisesti löytyy vinkkilistasta. Sivureittejä voi sisällyttää myös koulujen omiin toimintasuunnitelmiin.

1.-6. LUOKAT: Unelmien liikuntapäivä	
Valtakunnallinen liikuntapäivä, jolloin liikkumista on mahdollista kokeilla eri tavoin. Ympäri Karkkilaa järjestetään erilaisia ohjattuja ja itseohjattavia liikuntapisteitä, joita kierretään oman luokan/ryhmän kanssa. Päivän tarkoituksena on korostaa liikkumisen iloa.	
Yhteys opsiin	Liikunta 3-6 T1: Kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen. Liikunta 3-6, T11: Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.
Vastuutaho	Koulut koordinoivat pisteet, liikuntapalvelut tukena. Lisäksi alkuluokkatyöparit ovat keskenään yhteydessä yhteisistä pisteistä.
Ajankohta	toukokuu
Kustannukset	liikuntapalvelut ja koulut erikseen sopien, järjestöt mukana omalla panoksellaan
Muuta	- osallistua voi halutessaan joko yhdelle tai useammalle pisteelle - ekaluokkalaiset tekevät alkuluokkayhteistyötä eskarien kanssa osallistumalla ainakin osalle tapahtumapisteistä yhdessä - Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle

2. LUOKAT: Hiihtoretki Toivikkeen majalle	
Koko päivän hiihtoretki yhdessä oman luokan kanssa Toivikkeen majalle. Luokan niin halutessa, kulttuuripalvelut voi järjestää retkelle mukaan vähintään yhden aikuisen ja valmistella majan koululaisille. Hiihdon opettelun lisäksi majalla voi tutustua luontoon, eläinten jälkiin, tehdä nuotion ja harjoitella retkeilytaitoja. Hiihtomatkaa kertyy helppokulkuisessa maastossa n. 2 km / suunta.	
Yhteys opsiin	Ympäristöoppi 1–2 T4: Ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään. Liikunta 1–2, T4: Harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä Liikunta 1–2, T3: Vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina.
Vastuutaho	luokat ovat yhteydessä retkipäivästä suoraan kulttuuripalveluihin
Ajankohta	talvikaudella, lumitilanteen salliessa ja säävarauksella
Kustannukset	kulttuuripalvelut
Muuta	- liikuntavälinelainaamosta saattaa löytyä lainasuksia - Höökikytyi mahdollista hyödyntää kuljetuksissa - luokat tilaavat itse evänsä ruokapalveluilta

3.-6. LUOKAT: Konsertti Karkkilasalissa

Yhteiskoulun valinnaisen musiikin konserttiin yleisönä osallistuminen.

Yhteys opsiin	Musiikki 3–6, T4: Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa kertomaan siitä. Musiikki 3-6, T8: Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.
Vastuutaho	yhteiskoulun musiikin lehtori
Ajankohta	maalis-huhtikuussa
Kustannukset	yhteiskoulu
Muuta	- yhteiskoulu kutsuu konserttiin halukkaat alakoulujen luokat - Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle

5.-6. LUOKAT: Valot, kamera, käy! – elokuvanteon ensiaskeleet

Tutustutaan elokuvanteon perusteisiin hyödyntämällä esim. Kaikki kuvaa -tutoriaaleja ja muita opetusmateriaaleja. Tavoitteeksi voi ottaa luokan oman lyhytelokuvan valmistamisen esim. koulun juhliin ja Karkkilan kaupungin virallisella Karkkila-kanavalla (www.karkkilakanava.fi) julkaistavaksi. Jaksoa pohjustaa elämyspolulla järjestettävä tekijätapaaminen, josta voi jatkaa elokuvantekoon.

Yhteys opsiin	Kuvataide 3-6, T5: Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa Suomen kieli ja kirjallisuus 3-6, T3: Ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla.
Vastuutaho	luokanopettajat toteuttavat omana projektina, tukea saa kulttuuripalveluista pyydettyäessä (esim. kalusto, tilat, tekijävieraat, vinkit, julkaisu Karkkila-kanavalla)
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	koulut, tarvittaessa kysy tukea kulttuuripalveluista
Muuta	- materiaalia: www.koulukino.fi/opettajalle/oman-elokuvan-tekeminen ja https://elokuvapolku.kavi.fi/alapolku - paikallisten toimijoiden hyödyntäminen – kysy lisää: mari.rautiainen@karkkila.fi

PERUSOPETUS: Kirjalaatikko kirjastosta

Kirjasto kokoaa tilauksesta kirjapaketteja koululuokille. Paketti voidaan koota tietyn aiheen pohjalta, esimerkiksi tietoaaineistoksi projektiin. Kirjasto huomioi toiveet mahdollisimman pitkälle, mutta uutuus- tai kaikkein suosituimpia kirjoja ei voida luvata. Hyödynnäthän myös kirjaston koulusarjoja! Tilaukset toimitetaan kouluille etukäteen ilmoitettuinä päivinä, jolloin myös lainassa olevat kirjat voi jättää toimitettavaksi kirjastolle. Kirjat lainataan luokan yhteisökortille, ja lainat voi uusia 5 kertaa verkkokirjaston kautta. Yhteisökortin ja siihen liitetyn tunnusluvun saa tarvittaessa kirjastosta.

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 1-2, T5: Ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan. Suomen kieli ja kirjallisuus 3-6, T5: Ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan.
Vastuutaho	luokat varaavat kirjat sähköisellä lomakkeella kirjastosta: https://link.webropol-surveys.com/S/663B36485F8A0DAC
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	kirjasto

PERUSOPETUS: Lukudiplomit

Lukki-kirjastojen yhteisen lukudiplomin tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten lukuharrastusta sekä lisätä kirjallisuuden tuntemusta. Diplomimateriaalit löytyvät verkkokirjastosta ja opettajat voivat ohjata oppilaita käyttämään niitä.

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 1-2, T5: Ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan. Suomen kieli ja kirjallisuus 3-6, T5: Ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan.
Vastuutaho	kirjasto päivittää materiaalit vuosittain nettisivuille: https://lukki.finna.fi opettajat ohjaavat oppilaat materiaalin pariin
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	kirjasto

PERUSOPETUS: Koulusarjat kirjastosta

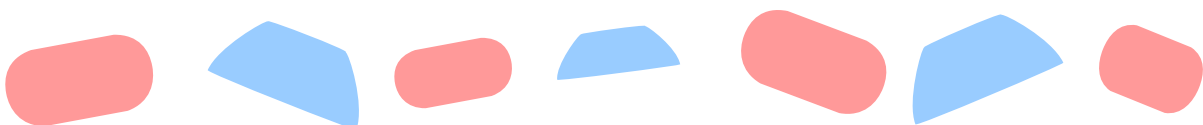
Kirjastossa on lainattavissa koululuokkia varten tiettyjä kirjoja suurempia määriä samanaikaisesti luettaviksi. Koulusarjoja ei voi varata verkkokirjastosta.

Yhteys opsiin	Suomen kieli ja kirjallisuus 1-2, T5: Ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan. Suomen kieli ja kirjallisuus 3-6, T5: Ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan.
Vastuutaho	luokat varaavat kirjat suoraan kirjastosta: kirjasto@karkkila.fi
Ajankohta	ympäri vuoden
Kustannukset	kirjasto

PERUSOPETUS: Työväenopiston muisteluryhmä

Koululuokat ovat tervetulleita mukaan työväenopiston muisteluryhmän oppitunnille, muistelemaan yhdessä ikäihmisten kanssa. Elämä rakentuu muistoista ja muistelu kuuluu kaikenikäisten elämään. Ryhmässä muistelun aiheet vaihtelevat arjesta juhlaan, katukuvasta ja maisemista kodin piiriin ja lapsuuteen. Jaetuista muistoista saamme uusia muistoja.

Yhteys opsiin	Ympäristöoppi 1-2, T15: Ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä Historia 3-6, T7: Auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille
Vastuutaho	luokat varaavat käynnin opistolta: tyovaenopisto@karkkila.fi , 044 7674 934
Ajankohta	erikseen sovittava aika, muisteluryhmä kokoontuu opiston lukuvuoden ajan maanantaiaamuisin
Kustannukset	työväenopisto
Muuta	- oppitunnin ajankohta ja paikka sovitaan varauksen yhteydessä - Höökikyttä mahdollista hyödyntää kuljetuksissa

PERUSOPETUS: Työväenopisto tutuksi

Tutustumismahdollisuus työväenopiston toimintaan ja tiloihin opiston henkilökunnan esittelemänä. Vierailuun voidaan yhdistää lyhyt kädentaitojen ohjattu tehtävä.

Yhteys opsiin	Käsityö 3-6, T1: Vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön. Yhteiskuntaoppi, T5: Ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään.
---------------	---

Vastuutaho	luokat varaavat käynnin opistolta: tyovaenopisto@karkkila.fi , 044 7674 934
------------	--

Ajankohta	ympäri vuoden, erikseen sovittavat ajat
-----------	---

Kustannukset	työväenopisto
--------------	---------------

Muuta	- työväenopiston rakennus on esteellinen - Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle
-------	---

PERUSOPETUS: Vesiliikuntaa uimarannalla

Mahdollisuus tilata ohjattua vesiliikuntaa ja uimaopetusta uimarannoilla kevätlukukauden lopussa ja syyslukukauden alussa. Uintikerrat räätälöidään aina oppilaiden iän ja osaamisen mukaan.

Yhteys opsiin	Liikunta, T6: Opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä.
---------------	---

Vastuutaho	liikuntapalvelut tiedottaa elämysagenttien kautta
------------	---

Ajankohta	touko- ja elokuussa (säävaraus)
-----------	---------------------------------

Kustannukset	liikuntapalvelut
--------------	------------------

Muuta	- uintikerroilla on oltava aina koululta riittävästi aikuisia valvomassa - Höökikytyi mahdollista hyödyntää kuljetuksissa
-------	--

PERUSOPETUS: Opastettu museokierros

Koululuokat voivat tilata oman opastetun kierroksen Suomen Valimomuseoon, Högforsin masuuniin, Galleria Bremerin näyttelyihin tai Högforsin työläismuseoon.

Yhteys opsiin	Historia 4–6, T1: Ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena
---------------	---

Vastuutaho	luokat varaavat kierroksen museolta: tommi.kuutsa@karkkila.fi , 0500 9383 37
------------	--

Ajankohta	ympäri vuoden, erikseen sovittavat ajat
-----------	---

Kustannukset	museo
--------------	-------

Muuta	- museorakennus on esteellinen - Höökikytyi mahdollista hyödyntää kuljetuksissa
-------	--

PERUSOPETUS: Oppilaskunnan hallituksen vierailu kaupungintalolle

Koulujen oppilaskunnan hallitukset kutsutaan vuosittain vierailulle kaupungintalolle tutustumaan kaupungintalon toimintaan ja päätöksenteon periaatteisiin.

Yhteys opsiin	L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen Yhteiskuntaoppi 4-6, T7: Kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä.
---------------	--

Vastuutaho	kulttuuripalvelut organisoii elämysagenttien (alakoulu) ja oppilaskunnan ohjaajien (yläkoulu) kautta
------------	--

Ajankohta	ympäri vuoden, erikseen sovittava
-----------	-----------------------------------

Kustannukset	kulttuuripalvelut
--------------	-------------------

Muuta	- Höökikytyi varattavissa Tuorilan koululle
-------	---

PALAUTE, SEURANTA JA KEHITTÄMINEN

Palaute yksittäisestä sisällöstä

Palautetta kerätään sähköisellä lomakkeella, johon opettaja voi halutessaan vastata toteutuneen sisällön jälkeen joko yksin tai yhdessä luokan kanssa. Palautteessa seurataan mm.:

- osallistumisen ja järjestelyjen sujuvuutta
- ennakkotiedon laatua ja määrää
- sisältöä (esim. laatu, kesto, sopivuus ryhmälle, räätälöinti, hyödynnettävyys opetustyössä)
- mahdollisen ennako- ja jälkimateriaalin mielekkyyttä
- kulttuurikasvatussuunnitelmaa yleisesti

Palautetta yksittäisestä sisällöstä voi jättää myös sähköpostilla: mari.rautiainen@karkkila.fi, puhelimitse 044 4675 452 tai oman yksikön elämysagenttien kautta.

Toimintalukuvuoden 2023-2024 aikana pyritään luomaan pikapalautemenetelmä, jolla palautetta kerätään sisällön yhteydessä suoraan lapsilta ja nuorilta. Tavoitteena on saada eri sisällöistä keskenään vertailukelpoista palautetta heti ohjelman toteuduttua.

Suunnitelman päivittäminen

Elämyspolun sisällöt päivitetään vuosittain keväällä seuraavaa lukuvuotta varten. Samalla tarkastellaan sisältöjen ja rakenteiden toimivuutta ja muutostarpeita. Tulevan lukuvuoden sisällöt pyritään saamaan mahdollisimman tarkalla tasolla mukaan koulujen ja päiväkotien vuosisuunnitelmiin jo kevään aikana.

Kulttuuripalvelut kutsuu vuosittain koolle kaksi yhteistyökokousta, joihin osallistuvat kaikki elämysagentit tai koulujen yhteyshenkilöt sekä kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen yksiköiden edustajat. Kokouksissa käsitellään tullutta palautetta, suunnitellaan toimintaa ja kehitetään kulttuurikasvatussuunnitelmaa.

Seuranta ja arviointi

Kulttuurikasvatussuunnitelmasta raportoidaan vuosittain lautakunnille (vapaa-aikalautakunta sekä kasvatus- ja opetuslautakunta) toteutuneiden sisältöjen ja osallistuneiden lasten määrä.

Saadun palautteen ja osallistumistietojen perusteella myös arviointi- ja raportointimenetelmiä kehitetään. Lastenkulttuurikeskusten liitto valmistaa vuonna 2023 kuntien yhtenäistä seuranta- ja arviointimallia kulttuurikasvatussuunnitelmiin. Mallia pyritään hyödyntämään myös Karkkilassa.

Lasten ja henkilöstön osallistaminen

Lapset osallistetaan suunnitelman kehittämiseen paitsi palautekyselyillä, myös sisältöjen kautta. Työpajoissa ja Kulttuuriloikka-tapahtumassa kerätään toiminnan ja havaintojen avulla lasten ajatuksia. Neljäsluokkalaiset ja oppilaskuntien hallitukset osallistuvat lisäksi suoraan sisältöjen valintaan.

Suunnitelmasta pyydetään koulujen oppilaskunnan hallitusten sekä kaupungin nuorisovaltuuston kannanotto aina keväisin suunnitelman päivittämisen yhteydessä.

Henkilöstön ääni kuuluu etenkin elämysagenttien ja koulujen yhteyshenkilöiden kautta. Palautteet, säännöllinen kuulumisten vaihto ja vuosittaiset tapaamiset antavat tärkeää tietoa kehittämistyöhön.

ELÄMYSPOJKU

SIVUREITTEJÄ

Vinkkejä täydentävään ohjelmaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Lisä- ja yhteystietoja paikallisista kohteista voi kysyä kulttuuripalveluista:
mari.rautiainen@karkkila.fi, 044 4675 452.

Yksiköt vastaavat itse sivureittien mahdollisista pääsylippu-, materiaali- ja kuljetuskustannuksista. Kaupungin omissa kohteissa (esim. museo) vierailu on aina koulu- ja päiväkotiryhmille maksutonta. Höökikyttä ja kouluautoja voi hyödyntää kuljetuksiin maksutta, mikäli autojen aikataulut sallivat.

Omatoimisesti tutustuttavia kohteita:

Mahdollisia opintokäyntikohteita, joita voi kytkeä myös opetuksen sisältöihin.

- Bremerin puisto: Tehtaan Hotelli, Valimomuseon kiinteistöt
- Högforsin ruukkialue: Ala-Emali, kaupungintalon kiinteistö, Tiilisilta jne.
- Karkkilan kaupungintalon aulassa vanha paloauto ja Pikkupässi-höyryveturi
- Karkkilan kirkko
- Karkkilan kauppatori (toripäivä perjantai)
- Kirjastogalleria
- Koskireitti
- Kulonsuonmäen eli Rautamäen kaivos
- Kuukauden museoesine kirjastossa
- Lautlammen kota
- Lemmoinvuori (laavu)
- Mohawk Farm
- Nahkion maatalouskonemuseo
- Ruukkimuseo Senkan kohteet: Suomen Valimomuseo, Högforsin Masuuni, Karkkila-Högforsin Työläismuseo sekä Galleria Bremer, myös opastuskierrokset saatavilla maksutta
- Toivikkeen maja ja muut ulkoilureitit

Paikallisia kulttuuritoimijoita:

Tutustukaa toimintaan, tiloihin tai taiteeseen/kulttuuriin ammattina tai harrastuksena.

- AlaEmalin Kulttuuriyhdistys Monttu ry
- Candyville Roots Music Society
- Elokuvakerho Kino Iglu ry
- Improryhmä MeTässä
- Karkkilassa asuvat taiteen ja kulttuurin ammattilaiset: taiteilijatapaamiset, työhuonevierailut
- Karkkilan kaupunginkirjasto
- Karkkilan kaupungin kulttuuripalvelut
- Karkkilan Kotiseutuyhdistys

- Karkkilan Kuvataidekoulu
- Karkkilan Musiikkikoulu
- Karkkilan Soittokunta
- Karkkilan Taiteilijaseura
- Karkkilan Työväen Mieslaulajat
- Karkkilan Työväen Naislaulajat
- Karkkilan Työväen Näyttämö
- Karkkilan työväenopisto
- Karkkilan Ukuleleyhdistys
- Karkkilan Viihdekuoro
- Lauluryhmä Ferreus
- Legenda Jamit ry
- MLL Karkkilan paikallisyhdistys
- Tanssiopisto Vinha
- Teatteri Perä / Kulttuuriyhdistys Lyyti

Tapahtumia ja toimintaa:

Lähtekää yleisöksi tai järjestäkää oma tapahtuma.

- Karkkilan työväenopiston Karkkila tutuksi -vierailut: tutustutaan ajankohtaisiin paikkoihin ja ihmisiin. Koululuokat eivät voi osallistua vierailuille, mutta sarjaa kannattaa seurata ja poimia vinkit käyttöön.
- Koulun juhlat ja niiden järjestämiseen osallistuminen (esim. tapahtumatuotannon projektina)
- Svenska Nu:n vierailijat ja esitykset yhteiskoulussa lukuvuoden aikana
- Vanhojen tanssit
- Yhteiskoulun Lucia-kulkue Lucian päivänä (tai lähimpänä arkipäivänä) Karkkilan kirkossa klo 12
- Karkkilan kaupungin tapahtumakalenterissa julkaistaan tietoja Karkkilassa järjestettävistä yleisötapahtumista: <https://www.karkkila.fi/tapahtumat.asp>

Varattavia tiloja ja palveluita:

- Kansankulma: Karkkilan keskustassa (Helsingintie 54) sijaitsevan tilan voi varata maksutta käyttöön esim. opintokäynnin tai retken evästukikohdaksi tai oppitunnin pitoon.
- Karkkilan kaupunginkirjaston kotiseutuhuone: paikallishistoriaa ja kotiseututietoa, mahdollisuus käyttää mikrofilmien ja mikrokorttien lukulaitetta
- Karkkilan kaupunginkirjaston Karkkila-kokoelma: entisten ja nykyisten karkkilalaisten tekijöiden kirjoja, elokuvia ja musiikkia sekä muulla tavoin Karkkilaan tai sen asukkaisiin liittyvää aineistoa
- Karkkilan kaupunginkirjaston sanomalehtiarkisto: vanhoja paikallislehtiä selailtavissa
- Kulttuurikaverit: Vapaaehtoisen kulttuurikaverin voi pyytää avuksi retkelle lähtiessä. Kulttuurikaverit toimivat vertaisihmettelijöinä ja voivat tulla myös luokkaan/ryhmään esim. lukemaan ääneen. Varaa kulttuurikaveri käyttööne: mari.rautiainen@karkkila.fi
- Liikuntavälinelainaamo: Liikuntavälineitä lainattavissa matkailuneuvonnasta (Huhdintie 10–12).

Verkkosisällöt:

- Karkkila-kanava, jolle koulut ja päiväkodit voivat myös tuottaa omaa sisältöä: www.karkkilakanava.fi
- Seinätön museo: <https://tarinasoitin.fi/senkka>
- Seppo-patsaskävely: <https://play.seppo.io>, tunnus C5DAF2